

**POLITIKA KAMATNIH STOPA
U KREDITNIM KREDITNO-DEPOZITNIM POSLOVIMA
S POTROŠAČIMA**

SADRŽAJ

	Stranica
A. POLITIKA KAMATNIH STOPA – KREDITI	
1. UVOD.....	3
2. VRSTE KAMATNIH STOPA	3
3. FIKSNA KAMATNA STOPA (F).....	3
4. PROMJENJIVA KAMATNA STOPA (P)	3
4.1. PARAMETRI O KOJIMA OVISI PROMJENA KAMATNIH STOPA.....	4
4.2. PRIMJENA PARAMATERA I NAČIN MIJENJANJA KAMATNE STOPE	6
5. KAMATNE STOPE PO PREKORAČENJIMA PO TEKUĆIM RAČUNIMA I PO REVOLVING KREDITIMA	7
6. UPOZORENJE O RIZICIMA PROMJENJIVOSTI KAMATNIH STOPA	7
B. POLITIKA KAMATNIH STOPA - DEPOZITI	
C. OBJAVE	
D. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	

POJMOVI I SKRAĆENICE

Banka – SBERBANK d.d.

A. POLITIKA KAMATNIH STOPA - KREDITI

1. UVOD

Ova Politika se primjenjuje na određivanje i izmjenu kamatnih stopa po kreditima se odobravaju ili su odobreni potrošačima odnosno građanstvu. Ovom politikom utvrđuju se:

- parametri o kojima ovisi promjena kamatne stope;
- uzročno-posljedične veze kretanja spomenutih parametara i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope;
- u kojim se razdobljima i na koji način usklađuje kamatna stopa u skladu s promjenama parametara.

2. VRSTE KAMATNIH STOPA

S obzirom na svojstvo promjenjivosti kamatne stope, Banka može s klijentima - potrošačima ugovarati fiksne ili promjenjive kamatne stope.

Fiksna kamatna stopa (F) je kamatna stopa koja je nepromjenjiva kroz cijelo vrijeme trajanja kredita.

Promjenjiva kamatna stopa (P) je kamatna stopa koja je podložna promjenama tijekom trajanja kredita.

3. FIKSNA KAMATNA STOPA (F)

Fiksna kamatna stopa (F) ugovara se u izuzetnim slučajevima, a vezana je uz određene izvore financiranja, te ovisi o troškovima tih izvora.

Primjer:

Fiksna kamatna stopa može se ugovoriti kod kredita čiji je povrat osiguran pravom Banke na namirenje iz depozita s time da je iznos depozita jednak iznosu kredita te kod kojeg depozita je kamatna stopa fiksna. Tada se taj depozit smatra izvorom financiranja za taj kredit. Pri tome se depozit i kredit moraju podudarati po iznosu, valuti i ročnosti.

4. PROMJENJIVA KAMATNA STOPA (P)

Promjenjiva kamatna stopa se sastoji od **promjenjivog (B) i fiksnog dijela (p)**

P = B+p,
gdje je:

B = Promjenjivi dio promjenjive kamatne stope čini ugovoreni parametar ili više njih, a čija promjena ne ovisi o volji jedne ugovorne strane.

p = Fiksni dio promjenjive kamatne stope čini ugovoreni dio postotnih poena koji se ne mijenja za cijelo vrijeme otplate kredita. U fiksni dio se pored operativnog troška i marže, uključuju i svi drugi uvjeti određivanja visine kamatne stope na kredite koji mogu utjecati na visinu kamatne stope i koji nisu u pojedinom ugovoru uključeni u promjenjivi dio (npr. promjena rizičnosti ukupnog kreditnog portfelja, promjena rizičnosti države, promjene regulatornih troškova i sl.), ali promjena bilo kojega od tih uvjeta ne utječe na promjenu visine kamatne stope.

4.1. PARAMETRI O KOJIMA OVISI PROMJENA KAMATNIH STOPA

Parametri temeljem kojih se mogu mijenjati promjenjive kamatne stope su objavljeni na web stranici Banke i dostupni u svim poslovnicama Banke.

Parametri koje ugovorne strane mogu ugovoriti, a temeljem kojih se mogu mijenjati promjenjive kamatne stope, primjerice su:

1. REFERENTNE KAMATNE STOPE

Referentne kamatne stope su jedinstvene javno objavljene kamatne stope za pojedine valute i rokove, objavljene na međunarodnom ili hrvatskom tržištu novca, pri čemu Banka primjenjuje npr.:

EURIBOR - (skraćeno od Euro Interbank Offered Rate) je referentna kamatna stopa na međubankarskom tržištu u EUR zoni. EURIBOR predstavlja prosječnu ponudbenu stopu koja se primjenjuje na međubankarske kredite EURIBOR se definira za različite rokove, a kratica ugovorenog EURIBOR-a sadržavat će naznaku roka na koji se odnosi (npr. EURIBOR 6M za rok od 6 mjeseci). EURIBOR je javno dostupan na informacijskim sustavima Thomson Reuters i Bloomberg, te na internetskim stranicama, kao što su primjerice internet stranice www.global-rates.com i www.euribor-rates.eu. Važeći EURIBOR na određeni dan je EURIBOR koji je utvrđen i objavljen dva radna dana ranije.

LIBOR - (skraćeno od London Interbank Offered Rate) je londonska međubankovna ponudbena kamatna stopa, odnosno prosječna kamatna stopa za kredite između banaka na londonskom međubankovnom tržištu. Vrijednost LIBOR-a također se definira za različita vremenska razdoblja, a kratica ugovorenog LIBOR-a sadržavat će naznaku za koji rok se primjenjuje (npr. LIBOR 6M za rok od 6 mjeseci). LIBOR je javno dostupan na informacijskim sustavima Thomson Reuters i Bloomberg, te na internetskim stranicama, kao što su primjerice internet stranice www.global-rates.com i www.bbalibor.com. Važeći LIBOR na određeni dan je LIBOR koji je utvrđen i objavljen dva radna dana ranije.

ZIBOR - (skraćeno od Zagreb Interbank Offered Rate) predstavlja referentnu stopu na hrvatskom međubankarskom tržištu, koja se primjenjuje na međubankarske kredite u kunama. Vrijednost ZIBOR-a također se definira za različite rokove, a kratica ugovorenog ZIBOR-a sadržavat će

naznaku roka na koji se primjenjuje (npr. ZIBOR 6M za rok od 6 mjeseci). ZIBOR je javno dostupan na informacijskim sustavima Thomson Reuters i Bloomberg, te na internetskim stranicama, kao što je primjerice internet stranica www.reuters.hr. Važeći ZIBOR na određeni dan je ZIBOR koji je utvrđen i objavljen na taj dan.

2. **PRINOS NA TREZORSKE ZAPISE MINISTARSTVA FINACIJA** - trezorski zapisi Ministarstva financija Republike Hrvatske su kratkoročni dužnički vrijednosni papiri koji se izdaju na redovitim aukcijama. Izdaju se u kunama, eurima i kunama uz valutnu klauzulu, na rokove od 90, 182 i 364 dana. Prinosi (kamatne stope) postignuti na aukcijama za trezorske zapise javno su dostupni na internetskim stranicama, kao što je primjerice internet stranica Ministarstva financija RH (www.mfin.hr). Važećim prinosima na TZ određene ročnosti smatra se prinos koji je ostvaren na zadnjoj aukciji prije dana fiksiranja. Tromjesečnim prinosom na TZ smatra se prinos na TZ sa rokom dospijeca 90 dana, šestomjesečnim se smatra na TZ sa rokom dospijeca od 182 dana., dok su prinosi na TZ sa rokom dospijeca od 364 dana referentni za period od jedne godine.
3. **TRŽIŠNI PRINOS DO DOSPIJEĆA NA OBVEZNICE RH** – obveznice su dugoročne dužničke vrijednosnice Ministarstva financije Republike Hrvatske. Izdaju se na različite rokove duže od godinu dana i to u kunama, kunama uz valutnu klauzulu, te stranim valutama (EUR, USD, itd). Referentni parametar kod utvrđivanja kamatne stope za potrošače jeste prinos do dospijeca na obveznice. Prinos do dospijeca (eng. Yield to maturity - YTM) predstavlja diskontnu stopu koja izjednačava neto sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova od obveznice sa njenom trenutnom cijenom. Podaci o prinosu do dospijeca za različite obveznice RH objavljuju se na Bloombergu.
4. **ESKONTNA STOPA HRVATSKE NARODNE BANKE** – je kamatna stopa koju određuje i objavljuje Hrvatska narodna banka i temeljem koje se sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima određuju najviše stope zakonske zatezje i ugovorenih kamata. Hrvatska narodna banka dužna je, sukladno Zakonu o obveznim odnosima, svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti eskontnu stopu u "Narodnim novinama".
5. **NACIONALNA REFERENTNA STOPA**
 - **Nacionalna referentna stopa** (u tekstu: **NRS**) predstavlja prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankovnog sektora (banaka i štednih banaka), s obzirom na određeni protekli period, vrstu izvora (depoziti fizičkih osoba, depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora, ostali izvori sredstava banaka) i relevantnu valutu. NRS prema tome predstavlja prosječnu kamatu koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje.

Formirane su sljedeće tri vrste NRS-a:

- NRS za depozite fizičkih osoba (izračunava se za valute HRK i EUR) – **NRS1**,
- NRS za depozite fizičkih osoba i nefinancijskog sektora (izračunava se za valute HRK i EUR) – **NRS2**,
- NRS za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD) – **NRS3**.

Svaka od gore navedenih NRS-a izračunava se za svako razdoblje od 3, od 6 i od 12 mjeseci i označava se oznakom **3M**, **6M** i **12M**. Kratica primijenjenog NRS-a sadržavat će jasnu naznaku:

- Obuhvata sredstava, sukladno objavljenim podacima HNB-a (Obuhvat 1, 2 ili 3),
- Naznaku razdoblja za koje se izračunava,
- te oznaku valute.

Primjerice, tromjesečna NRS, formirana na temelju podataka o depozitima fizičkih osoba (Obuhvat 1) u kunama, bit će označena kao „**3M NRS1 za HRK**“

Na temelju podataka koje objavljuje HNB, Hrvatska udruga banaka (u nastavku: HUB) izračunava vrijednosti pojedinog NRS-a (s obzirom na vrstu, kamatno razdoblje i valutu) te ih do 12 sati 16-og dana u drugom mjesecu svakog tromjesečja, odnosno prvog radnog dana nakon dana na koji HNB objavi agregirane podatke, objavljuje na web stranici www.hub.hr/NRS.

6. **PREMIJA RIZIKA DRŽAVE**

CDS - Sovereign CDS (Credit Default SWAP) je financijski derivat koji odražava premiju rizika određene države za financiranje na određeni rok, te njegova veličina kao takva ovisi o rating-u države i o roku na koji se zahtijeva likvidnost.

7. **REGULATORNI TROŠKOVI (RMP)**

Regulatorni troškovi (troškovi mjera monetarne politike) su troškovi koji nastaju kao posljedica obveznih izdvajanja utvrđenih odlukama Hrvatske narodne banke i drugih regulatora u sferi monetarne politike. Trenutno važeća obvezna izdvajanja utvrđena su odlukom o obveznoj pričuvu, te odlukom o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Ukoliko se utvrdi nova mjera u sferi monetarne politike ista će se dodati u izračun regulatornih troškova mjera monetarne politike.

4.2. PRIMJENA PARAMATERA I NAČIN MIJENJANJA KAMATNE STOPE

Kao što je gore navedeno promjenjive kamatne stope se sastoje od fiksnog i promjenjivog dijela kamatne stope. Fiksni dio kamatne stope se ugovara kod sklapanja ugovora i nepromjenjiv je za cijelo vrijeme otplate kredita. Promjenjivi dio kamatne stope se sastoji od jednog ili više parametara iz točke 4.1. ove Politike i/ili drugih parametara koje ugovorne strane ugovore (dalje u tekstu: parametri). Ukoliko ugovorne strane ugovore da se promjenjivi dio kamatne stope sastoji od parametara koji nisu navedeni u točki 4.1. ove Politike, isti moraju ispunjavati uvjete određene propisima odnosno njihova promjena ne smije ovisiti o volji jedne ugovorne strane.

U slučaju promjene parametra ili parametara od kojih se sastoji promjenjivi dio, u skladu s tom promjenom mijenja se kamatna stopa. U slučaju povećanja parametara od kojih se sastoji promjenjivi dio, Banka može odlučiti u korist klijenta te ne mijenjati visinu kamatne stope.

Usklađenje s promjenom parametra / parametara, vršit će se dva puta godišnje: na početku drugog (01.04.) i četvrtog (01.10.) kalendarskog tromjesečja i to prema vrijednosti parametra / parametara koji je važio mjesec dana prije usklađenja (28.02. i 31.08.; relevantni datumi), osim ako nije drugačije ugovoreno s klijentom.

Prvo usklađenje, u skladu s ovom Politikom izvršit će se 01.04.2013. godine., a u skladu s vrijednošću parametra koji je važio mjesec dana prije isteka roka za usklađenje (dakle, kod prvog usklađenja relevantna će biti vrijednost parametra na 28.02.2013. (relevantni datum). Daljnja usklađenja vršit će se 01.10.2013. s relevantnim datumom 31.08.2013., zatim 01.04.2014. s relevantnim datumom 28.02.2014. itd.

U slučaju da ugovoreni promjenjivi parametar nije šestomjesečni, nego neke druge ročnosti, dinamiku usklađivanja kamatnih stopa moguće je uskladiti sa ročnošću tih parametara, a što će se posebno ugovoriti s

klijentom. Npr., ukoliko je ugovoreni parametar EURIBOR 3M, usklađivanje je moguće vršiti i na: 01.01., 01.04., 01.07. i 01.10. ako je tako ugovoreno s klijentom. Važećom vrijednosti parametara kod ovakvog usklađivanja smatrat će se vrijednost parametra utvrđena mjesec dana prije definiranog datuma za usklađenje.

Sukladno navedenim primjerima određivat će se i daljnji relevantni datumi, odnosno datumi usklađenja kamatne stope. Ukoliko za neki od parametara nije moguće utvrditi vrijednost na relevantni datum, visina parametra će se utvrditi temeljem vrijednosti koja je bila važeća na najbliži dan koji je prethodio relevantnom datumu.

Usklađenje u smislu ovih odredbe Politike znači da će se od tog dana primjenjivati izmijenjena kamatna stopa. U razdoblju od relevantnog datuma do usklađenja o promjeni kamatne stope, klijenti će biti obaviješteni sukladno propisima i ugovornim odredbama.

U slučaju da neki od ugovorenih parametara temeljem koji se mijenja kamatna stopa prestane postojati, primjenjivat će se odgovarajući zamjenski parametar koji je javno dostupan i čija promjena ne ovisi o volji jedne ugovorne strane.

U slučaju da primjenom parametara koji čine promjenjivi dio kamatne stope, kamatna stopa prelazi najvišu propisima dopuštenu ugovornu kamatnu stopa, primijenit će se propisima najviša dopuštena kamatna stopa.

Izuzeci od primjene ove Politike su mogući jedino u slučaju kada isti idu u prilog klijentima ili uz suglasnost Banke i klijenta.

5. KAMATNE STOPE PO PREKORAČENJIMA PO TEKUĆIM RAČUNIMA I PO REVOLVING KREDITIMA

Na prekoračenja po tekućim računima i u revolving kreditima, kada su ugovorene promjenjive kamatne stope, Banka primjenjuje:

1. kamatnu stopu u visini najviše zakonom dopuštene ugovorne stope, te se iste mijenjaju u skladu s promjenama najviše zakonom dopuštene ugovorne stope; ili
2. drugu stopu koja se određuje na sljedeći način:
najviša zakonom dopuštena ugovorna stopa umanjena za postotak koji je s klijentom ugovoren kao posebna pogodnost, (primjerice u slučaju da prema Bančinih uvjetima, klijent kod ugovaranja dodatnih usluga (npr. posebnih paketa uz tekući račun), ostvaruje pravo na umanjenje kamatne stope; ili
3. promjenjivu kamatnu stopu koja se sastoji od promjenjivog (B) i fiksnog dijela (p), te koja se određuje i mijenja sukladno parametrima i na način opisan u točki 4. ove Politike.

6. UPOZORENJE O RIZICIMA PROMJENJIVOSTI KAMATNIH STOPA

Svaki od parametara iz ove Politike, odnosno parametri koji čine promjenjivi dio kamatne stope podložni su promjenama te se mogu kretati na više i na niže, a što će sukladno odredbama ove Politike izazvati promjenu visine kamatnih stopa. Promjene promjenjivih parametara kamatne stope posljedica su promjena tržišnih uvjeta i njihova promjena ne ovisi o volji ugovornih strana. Što je duže razdoblje na koje se odnosi ugovorena kamatna stopa, veća je vjerojatnost, odnosno rizik promjene kamatne stope.

Promjene međunarodnih referentnih kamatnih stopa (EURIBOR, LIBOR) posljedica su promjene odnosa ponude i potražnje za novcem na tim tržištima. Na promjene odnosa ponude i potražnje utječu pozitivna i negativna kretanja na svjetskim financijskim tržištima. Ove promjene mogu, ali ne moraju odgovarati kretanjima na domaćem financijskom tržištu. Dok na promjene međunarodnih kamatnih stopa ne utječu mjere HNB-a, iste mogu indirektno utjecati na kretanja ZIBOR-a.

Na ostale promjenjive parametre kamatne stope utječu odnosi ponude i potražnje na relevantnim tržištima, izmjene mjera monetarne politike, promjene očekivanja i percepcije rizika, itd.

S obzirom na veliki broj faktora koju utječu na promjenjivost kamatnih stopa, dodatno informiranje o rizicima promjene kamatne stope svakako se preporuča klijentima.

B. POLITIKA KAMATNIH STOPA - DEPOZITI

Ovim dijelom Politike uređuju se parametri koji utječu na promjenu kamatne stope i način promjene kamatne stope na depozite kod kojih je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, ukoliko ugovorom o depozitu nije određeno drugačije.

Parametri čija promjena utječe na promjenu kamatnih stopa na depozite su sljedeći:

- 1) **referentne kamatne stope RKS**, i to:

ZIBOR, prinosi na trezorske zapise Ministarstva financija za depozite te NRS za depozite u HRK (kunama), EURIBOR za depozite u EUR (eurima), te LIBOR za druge valute.

Promjene referentnih kamatnih stopa posljedica su promjene odnosa ponude i potražnje za novcem na međunarodnom odnosno domaćem tržištu.

- 2) **premija rizika Republike Hrvatske, mjerena CDS-om** (trošak osiguranja od rizika bankrota države) - za depozite u stranim valutama, te

- 3) **regulatorni troškovi, RMP**, koji predstavljaju dodatni trošak Banke u depozitnim poslovima (porast odnosno pad, primjerice troška osiguranja može rezultirati smanjenjem odnosno povećanjem kamatnih stopa na depozite).

(Parametri navedeni pod 1), 2) i 3) detaljnije su definirani u točki 4.1. dijela A. ove Politike.)

Dakle, visina promjene vrijednosti parametara koje utječu na promjenu kamatne stope na depozite građana (ΔKSD) računa se kao:

$$\Delta KSD = \Delta RKS + \Delta CDS - \Delta RMP$$

Promjene vrijednosti gore navedenih parametara mogu rezultirati promjenom ugovorenih kamatnih stopa za vrijeme trajanja ugovora o depozitu, u rasponu od 0% do 100% promjene vrijednosti parametara.

Visina promjene kamatne stope na depozite potrošača u određenom trenutku ovisi o visini promjene vrijednosti parametara (ΔKSD), te stanju na tržištu depozita (smanjenje/povećanje potražnje i cijena na tržištu depozita), a što uključuje ponude kamatnih stopa na depozite konkurentskih banaka. Primjerice, ukoliko prema gore navedenoj formuli promjena vrijednosti parametara iznosi 0,5 %, Banka može izmijeniti kamatnu stopu u rasponu od 0,1-0,5% ovisno o stanju na tržištu depozita. Što više stanje na tržištu depozita korelira s promjenom vrijednosti parametara, to će veća biti promjena kamatne stope.

Banka može promijeniti visinu kamatne stope na depozite potrošača ukoliko je promjena navedenih parametara, prema gore navedenoj formuli, veća od 0,1 postotna boda.

Promjene kamatnih stopa na depozite mogu se izvršiti dva puta godišnje: na kraju prvog (31.03.) i trećeg (30.09.) kalendarskog tromjesečja (datumi usklađenja), osim ako nije drugačije ugovoreno s klijentom.

U slučaju da ugovoreni promjenjivi parametar nije šestomjesečni, nego neke druge ročnosti, dinamiku usklađivanja kamatnih stopa moguće je uskladiti sa ročnošću tih parametara, a što će se posebno ugovoriti s klijentom. Npr., ukoliko je ugovoreni parametar EURIBOR 3M, usklađivanje je moguće vršiti i na: 31.03., 30.06., 30.09. i 31.12., ako je tako ugovoreno s klijentom.

Vrijednosti temeljem kojih će se vršiti usklađenja kamatnih stopa utvrđivat će se u mjesecu koji prethodi datumu usklađenja (npr. ako je datum usklađenja 31.03.2014., vrijednost parametara će se utvrditi na 28.02.2014.) . Usklađenje u smislu ovih odredbe Politike znači da će se od tog dana primjenjivati izmijenjena kamatna stopa, ukoliko primjena ove Politike dovodi do promjene kamatne stope.

U slučaju da neki od ugovorenih parametara temeljem koji se mijenja kamatna stopa prestane postojati, primjenjivat će se odgovarajući zamjenski parametar.

Izuzeci od primjene ove Politike su mogući jedino u slučaju kada isti idu u prilog klijentima ili uz suglasnost Banke i klijenta

C. OBJAVE

Ova Politika dostupna je u svim poslovnicama Banke, kao i na internetskim stranicama Banke.

Parametri za promjenu kamatne stope, uz gore navedene servise i internetske stranice, dostupni su u poslovnicama i na web stranici Banke.

D. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ova Politika počinje se primjenjivati od 15.05.2013.
2. Stupanjem na snagu ove Politike prestaju važiti odredbe *Politike kamatnih stopa u kreditno-depozitnim poslovima s potrošačima* važeće od 05.04.2013. godine
3. Promjenjive kamatne stope po postojećem portfelju kredita (postojeći portfelj kredita čine krediti odobreni do 09.01.2013.), Banka će u primjerenom roku uskladiti s ovom Politikom s time da se do usklađenja kamatne stope po postojećem portfelju kredita neće mijenjati na više.
O usklađenju kamatnih stopa po postojećem portfelju Banka će na odgovarajući način obavijestiti klijente.
4. Banka zadržava pravo izmjene ove Politike.

U Zagrebu, 15.05.2013.